

Antonia Pavlic 7-8-8
7019 — 60th Lane
Ridgewood Sta.
Brooklyn, N.Y. 11227

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN-HOME

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, THURSDAY MORNING, AUGUST 29, 1968

STEV. LXVI — VOL. LXVI

Dogodkov v ČSR se je zlasti uslašil Ulbricht

V Vzhodnem Berlinu in še po nekaterih drugih mestih Vzhodne Nemčije je prebivalstvo manifestiralo za ČSR.

BONN, Nem. — Nemški diplomati so imeli zadnjih 10-15 dni izredno mnogo dela. Stalno so morali opazovati razvoj dogodkov tako v Pragi kot v vzhodnem Berlinu. Razpoloženje v Vzhodni Nemčiji jih je skoraj bolj zanimalo kot praška politična burja. Saj je bilo razpoloženje med vzhodnimi Nemci za nemške diplomate izredno dober barometer, kakšen političen veter vleče med njimi in med komunisti. Pri tem so ugotovili nepričakovane pojave.

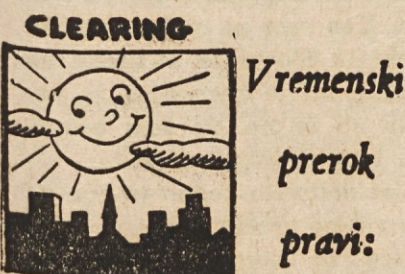
Nemci niso nikoli simpatizirali s Čehi, najmanj seveda Prusi. Izgon sudetskih Nemcev je nemške antipatije do Čehov le še stopnjeval do nove mere. Pa vendar se je pretekli teden pripetilo, da so Nemci manifestirali v Vzhodnem Berlinu pred poslaništvom ČSR in se pri tem poslu niso dali motiti niti po Ulbrichtovi policiji. Kaj takega nemška javnost ni pričakovala niti v sanjah. Manifestacije v prid Čehom so se baje vršile tudi v notranjosti dežele.

Zato je bil Ulbricht s svojo policijo čisto drugače razpoložen. Dal je nalog, da mora policija takoj preprečiti vse protirežimske manifestacije, naj se vršijo kjerkoli in kadarkoli. Ulbrichtova policija ni pustila pri miru niti zahodnonemških turistov in letoviščarjev. Kar jih je bilo na Saškem, je vse "naprosila", da naj stanujejo za kratek čas v določenih krajih. Bili so torej internirani, toda res za kratek čas. Hitro so namreč prišli ponje avtobusi in jih prepešili do bližnjih obmejnih postaj. Vzhodni Nemci so seveda stalno lovili poročila tajnih čeških radio postaj. Bili so torej dobro informirani, kaj se godi onkraj državne meje.

Hanoi naglo popravlja škodo letalskih napadov

SAIGON, J. Viet. — Posnetki izvidniških letal in poročila iz Hanoia kažejo, da so rdeči v Severnem Vietnamu že večji del škode, ki so jo napravili ameriški letalski napadi na Severni Vietnam, popravili. Promet je skoraj normalen; ceste popravljene, mostovi obnovljeni, pristanišče v Hajfongu poglobljajo in čistijo.

Obnovili in pustili vsaj delno v obrat so tudi večji del bombardiranih elektrarn in tovarn. Prav tako so obnovljene pristaniške naprave in municija ne prihajata iz Sovjetije in Kitajske po morju, kot je bilo to pred začetkom letalskih napadov, ampak po železnici in cestah.

Večinoma sončno in toplo. Najvišja temperatura okoli 74. Včeraj zjutraj ob 6.30 smo imeli v Clevelandu 42°F, kar je za ta dan najnižja temperatura, kar jih je zapisanih v preteklosti.

Novi grobovi

Frances Popich
Včeraj popoldne je umrla v Western Reserve Nursing Home 91 let stara Frances Popich s 1378 E. 52 St., roj. Tverle v okoličih Ljubljane v Sloveniji, od koder je prišla v ZDA 1. 1902. Njen prvi mož John Kadonick je umrl leta 1917, drugi, Mile Popich pa pred 6 leti. Bila je mati Anthonyja Kadonicka, pok. Franka Kadonicka, 7-krat stara mati, 11-krat pramati. Bratje in sestre so vsi umrli v Sloveniji. Pogreb bo iz Grdinovega pogreba zavoda v soboto ob 8.15, v cerkev sv. Andreja ob devetih, nato na Kalvarijo.

Ministri ČSR v SFRJ se odpravljajo domov

BELGRAD, SFRJ. — Podpredsednik vlade ČSR dr. Ota Sik, vodnik gospodarskih naporov vlade, je pozdravil moskovski "sporazum" s Prago kot pomemben korak k obnovi rednega delovanja uprave, političnih ustanov in Komunistične partije ČSR. V izjavi, ki jo je dal v imenu petih članov vlade ČSR, ki so se nahajali v času zasedbe v Jugoslaviji, je dejal, da so se ti pripravljeni vrniti v Prago in prevzeti svoje posle, kakor hitro bodo dobili tako sporočilo od predsednika vlade O. Černika.

Tu pričakujejo, da bo zunanji minister Jiri Hajek, ki je pred Narodnim svetom Združenih narodov postavil Sovjetsko zvezo tako jasno in odločno na laž, moral zaradi tega s svojega položaja.

Dr. Ota Sik in tovariši so nameravali ustvariti v Belgradu "begunsko" vlado ČSR, če ne bi prišlo do "sporazuma" v Moskvi, ki je privedel do vrnitve Dubčeka in Černika na njune položaje.

Poziv Russellu in Sartru

DUNAJ, Avstr. — Skupina češkoslovaških intelektualcev je v ozvala Angleža Bertranda Russella in Francoza Jean-Paula Sartre, ki sta organizirala lazi proces proti "vojnim zločinom ZDA", naj organizirata sedaj proces proti Sovjetski zvezi zaradi njenega napada na Češkoslovaško.

Nixon pred demokrati

Republikanski predsedniški kandidat je pri volivcih pred vsemi demokrati.

CLEVELAND, O. — Tik pred izborom demokratskega predsedniškega kandidata je L. Harris povprašal po vsej deželi volivce, kako gledajo na republikanskega predsedniškega kandidata R. M. Nixona in kako na njegove demokratske tekmece. Odgovori so pokazali, da je Nixon pred vsemi demokrati. Ker temu mu je v precejšnji meri pripomogla pretekli teden kriza na Češkoslovaškem.

Povpraševanje je bilo izvedeno preteklo soboto in Nixon je po njem bil pred obema glavnima demokratskima tekmecema in predsednikom L. B. Johnsonom za celih 6 točk. Nixon je v odnosu do vseh odločno popravil svoj položaj. Le malo se je spremenil položaj med Nixonom in Wallace, kajti oba imata močno podporo med tistim delom volivcev, ki ne marajo prenaptega uveljavljanja civilnih pravic in rasne enakosti.

Na vprašanje, koga bi volili, če bi bili kandidati Nixon - Humphrey - Wallace, so povprašani odgovorili: 40% za Nixona, 34% za Humphreya, 17% za Wallacea, 9% pa jih še ni bilo odločenih za nikogar.

Na vprašanje, koga bi volili, če bi bili kandidati Nixon - McCarthy - Wallace, so volivci odgovorili: 41% za Nixona, 35% za McCarthyja, 16% za Wallacea, 8% neodločenih.

Pred izbiro Nixon - Johnson - Wallace, so se volivci izjavili: 42% za Nixona, 36% za Johnsona, 16% za Wallacea, 6% neodločenih.

Stara skušnja uči, da dobi običajno vsak predsedniški kandidat takoj po svojem imenovanju precejšen porast podpore med volivci, ki pa ni nujno, da ostane trajen in trden do novembra.

Polet okoli Lune se letos?

WASHINGTON, D.C. — NASA bo najbrž še v letošnjem decembru poskusila izvesti polet ameriških astronautov okoli Lune, mad tem ko še ni gotova, če

Karriman je Hanoi v Parizu ostro prijel

PARIZ, Fr. — Vodja ameriške delegacije pri razgovorih tu s Severnim Vietnamom A. Harriman je v imenu ZDA ostro prijel zastopnika Severnega Vietnama za njihovo vmešavanje v notranje zadeve Združenih držav. Tiskovni tajnik hanojske delegacije Nguyen Thanh Le je namreč pretekli ponedeljek, tik pred začetkom demokratske konvencije v Chicagu pozval ameriško ljudstvo, naj da novega zagona borbi proti vojni v Vietnamu in zahteva brezpogojno končanje letalskih napadov na Severni Vietnam in umik ameriških čet iz Južnega Vietnama.

Ko je Washington zvedel za to izjavo, je naročil Harrimanu, naj ostro posvari Severni Vietnam pred vsakim mešanjem v ameriške notranje zadeve in naj se resno loti razgovorov o končanju vojskovanja in vzpostavitve miru v jugovzhodni Aziji. Harriman je to nalogo izvršil. Kljub temu je le malo upanja, da bi Severni Vietnam začel kakršne razgovore o končanju vojskovanja, dokler ne bo videl, kdo bo gospodaril v Beli hiši prihodnje leto.

Včeraj je bil ponoven sestanek obeh delegacij, ki se tu sestajata že od 13. maja, ne da bi stvar miru spravili za en korak dalje.

Bojna ladja New Jersey odplove v Vietnam

SAN DIEGO, Calif. — Bojna ladja New Jersey, edina svoje vrste v aktivni službi, je končala svoje preskušnje in bo prihodnji mesec mimo Havajev odplula proti Vietnamu. Tam bo s svojimi težkimi topovi, ki so sposobni vreči 1900 funtov težko granato do 24 milj daleč, prevzela del nalog, ki jih sedaj opravljajo vojna letala ob večji nevarnosti in z manjšim uspehom.

— V 9 desetinah okrajev države Montana so našli ležišča premoga.

bo mogla te poslati na samo Luno še pred koncem desetletja, kot je predvidel pokojni predsednik J. F. Kennedy.

HUBERT H. HUMPHREY ŽE PRI PRVEM GLASOVANJU!

Podpredsednik Hubert H. Humphrey je danes zjutraj bil imenovan za predsedniškega kandidata demokratske stranke z veliko večino že pri prvem glasovanju. Ko je Pennsylvania oddala svoje glasove, je dobil Humphrey že potrebno absolutno večino. Glasovanje se je nadaljevalo in končni izid je bil: Humphrey 1,761 3/4, McCarthy 601, McGovern 146 1/2 in Phillips 67 1/2.

CHICAGO, Ill. — Demokratska konvencija včeraj je bila burna, kot že dolgo nobena. Pristaši končanja vojne v Vietnamu so se trudili na vse načine, da bi zmagali pred konvencijo, ko je bil njihov predlog zavrnjen v odboru za izdelavo programa. Po skoraj triurni razpravi je prišlo do glasovanja, pri katerem je njihov predlog propadel s 1567 3/4:1041 1/4 glasovi. Porazeni se kar niso mogli sprijazniti s svojim porazom. Razburjenje se je stopnjevalo na konvenciji, ko je prišlo v Grant parku do obsežnih demonstracij pristašev končanja vojne v Vietnamu. To razburjenje je doseglo višek zvečer, ko je del demonstrantov prodrl iz parka in se pognal proti International Amphitheater, kjer je zborovala demokratska konvencija. Policija je demonstrante prestregla in razgnala s trdo silo. Pomagala ji je Narodna garda. Nasprotniki Humphreya so skušali to izrabiti in so predložili prekinitev konvencije in njeno sklicanje čez dve tedna v kraju, "kjer ne bo policijskega nasilja". Predsedujoči je te zahteve zavrnil kot v nasprotju z dnevnim redom in prešel k glasovanju. Položaj se je umiril in ni bilo dolgo, ko je bilo očitno, da je Humphrey zmagoval.

H. H. Humphreyja je imenoval za kandidata konvenciji župan San Francisca Joseph Alioto, podpiral pa je imenovanje clevelandski župan Carl Stokes. Imenovani so bili še sen. E. J. McCarthy, ki je kot prvi demokrat v začetku leta stopil pred volivce in se začel zavzemati za končanje vojne v Vietnamu, sen. McGovern, ki je prav tako vneto nastopal za končanje vojne in pri tem računal na podporo delegatov, ki so preje podpirali sen. R. F. Kennedyja, in rev. Channing Phillips, ki so ga kot svojega kandidata postavili črnci, imenovala pa ga je delegacija Districta Columbia. C. Phillips je prvi črnc, ki je bil kdajkoli predlagan konvenciji za predsednika ZDA.

Hubert H. Humphrey je naglo prehitel svoje tekmece in je dobil potrebno večino glasov, ko je te oddala delegacija Pennsylvania. Končni izid glasovanja je bil, Humphrey 1761 3/4, McCar-

Hubert H. Humphrey

thy 601, McGovern 146 1/2, Phillips 67 1/2.

Predsednik L. B. Johnson je podpredsedniku H. H. Humphreyju kmalu po dosegli imenovanja čestital, prav tako ga je poklical po telefonu republikanski kandidat R. Nixon, ki je glasovanju sledil na televiziji, in mu čestital. Humphrey je kasneje govoril s premaganima tekmecema McCarthyjem in McGovernom. Med tem ko je zadnji izjavil, da bo v volivni borbi podpiral demokratskega predsedniškega kandidata, je McCarthy dejal, da tega ne bo mogel, če ne bo Humphrey spremenil volivnega program o Vietnamu. Namignil je celo, da bi utegnil nastopiti kot kandidat četrte stranke.

H. H. Humphrey bo danes po posvetovanju z vodniki demokratske stranke izbral podpredsedniškega kandidata in ga predložil konvenciji v imenovanje, nato pa bo imel govor, v katerem bo uradno sprejel imenovanje in nakazal, kako misli povezati demokratske vrste in jih voditi v volivnem boju, ki bo nemara kmalu v polnem teku. Njegova naloga je težka in trenutno njegovi izgledi za zmago v novembru niso ravno rožnati.

Cene zopet porastle

WASHINGTON, D.C. — Pretekli mesec so cene življenjskih potrebščin zopet porastle, življenjski stroški so se povišali za 0,6%, največ v zadnjih 2 letih in pol. Vlada trdi, da se bo naraščanje cen začelo ustavljati že v bližnji bodočnosti in ne bo letos presešlo 4,3%.

Iz Clevelanda in okolice

Urad bo zaprt—

Urad Ameriške Domovine bo zaradi praznovanja Delavskega dne zaprt od jutri ob dveh popoldne do torka, 3. septembra, zjutraj ob osmih. Kdor ima kako nujno sporočilo, naj ga napiše na list papirja in vrže tega v pošto rezo poleg vhoda v urad AD.

Poroka—

V soboto, 31. avgusta, ob dveh popoldne se bosta poročila v cerkvi Marije Vnebovzete Louis Petric, 19001 Kewanee Avenue, n Pauline Cvetko, 388 E. 161 St. Čestitamo!

Jih ne izgleda—

G. Janez Ovsenik s Cornelia Ave. je pretekli teden dopolnil 35 let in so mu prijatelji preteklo soboto priredili "iznenađenje" v Baragovem domu. Janez je znan društveni delavec, zaveden Slovenec in veren katoliški mož, zato živa vsesplošno spoštovanje. Čeprav se mu je nabralo kar lepo število let, je živahen in trden, da bi mu jih človek ne prisodil kaj prida nad 50. Čestitamo in mu želimo še "Mnogo zdravih, zadovoljnih let!"

ŠSK vabi na piknik—

Slov. športni klub vabi svoje lane in prijatelje na Delavski lan na piknik v Mentor Headlands. Vsakdo naj prinese okrepila s seboj.

Zadnje vesti

GVATEMALA, Gv. — Včeraj popoldne je bil na glavni cesti mesta ustreljen poslanik ZDA John Gordon Mein. Vlada je oklicala za 30 dni obsedno stanje in išče morilce, ki se jim je posrečilo pobegniti. Umor je bil izvršen komaj par blokov od kraja, kjer so teroristi 16. januarja letos ustrelili ameriška častnika polk. J. D. Webberja in kap. E. A. Monria.

PRAGA, ČSR. — Narodna skupščina je včeraj zavrnila v Moskvi sklenjen "dogovor" med predstavniki ČSR in ZSSR o ureditvi razmer v ČSR pod zasedbo tujih čet. Narodna skupščina je soglasno protestirala proti tuji vojaški zasedbi in zahtevala odhod tujih čet iz dežele.

MOSKVA, ZSSR. — Uradno glasilo KP ZSSR Pravda se jezi na podtalne radijske postaje v ČSR, ki obsojajo moskovski "dogovor" in zahteva vzpostavitev "reda". Vladno glasilo Izvestia trdi, da so "skrajneži" še vedno na delu v ČSR in da "reda ne bo mogoče obnoviti", dokler vlada je bo storila odločnih korakov. Literaturnaya Gazeta, moskovski literarni tednik, pa zagotavlja svoje čitatelje, da so ameriški posebni oddelki "zelene berete" prišli v ČSR in pripravili "protikomunistični upor".

BEVERLY HILLS, J. Calif. — Neznanec so ugrabili na njegovem domu 4 leta starega Stanleyja Stalforda, sina načelnika Fidelity Bank, in zahtevajo od tega \$250,000 odkupnine. Družina je obvestila o ugrabitvi FBI.

ANCHORAGE, Alajska. — Pri včerajšnjih primarnih volitvah je E. Gruening, 81 let stari senator, ki ostro nasprotuje vojskovanju v Vietnamu, verjetno bil poražen v korist 38 let starega M. Gavela.

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Ka Kanado in deželo izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

Jože Intihar, spec. 4 - U. S. A. Army

Vojna v Vietnamu ne da spati prenekateri materi in očetu v naši deželi, tudi prenekateri slovenski materi in slovenskemu očetu. Daleč onstran morja se bore njihovi sinovi za svobodo tuje dežele. Ko je prvi sin slovenskega očeta, ki se je boril proti komunističnemu nasilju v Sloveniji, padel v Vietnamu proti istemu sovražniku, je prav, da v zmedbi mnenj in gledanj o tem vojskovanju dobro premislimo sledeči članek.

— Ured.

Tak je bil njegov naslov do tiste ure, ko je umrl.

Mladost nima širokega okvira, more pa imeti globoko vsebino. Rojen je bil pred dvajsetimi leti na robu Millstadtskega jezera, v Seebodnu, kjer je bilo rojenih mnogo otrok slovenskih staršev-beguncev. Nekaj kilometrov proč je stalo taborišče, leseno mesto, Spital na Dravi. Tisoče Slovencev je tedaj tam preživljalo svoje težke dni, izven domovine zavoljo tega, ker niso hoteli priznati srpa in klavida in ne rdeče zvezde, ki je s svojo mrko svetlobo obsijala slovensko pogorišče. V njem sta živela tudi Jožetov oče in mati, ki sta stala proti temu, za kar je 24. avgusta 1968 padel njun sin. Padel je daleč od tistega komunizma, ki se mu je upiral slovenski človek, pa vendar v borbi z istim, ki pozna samo eno svobodo, svobodo zaprtih ust. Boril se je kot ameriški vojak ne samo za svobodo v Vietnamu, na svoj način se je boril vsaj za tisti drobec svobodnega izražanja, ki so ga odsegli Čehi. Na svoj način se je boril z vsemi tistimi milijoni, ki se danes marsikje z golimi rokami in z golo besedo bore za osnovne pravice svobode.

Vstopil je v ameriški armada v avgustu leta 1967 in odšel v Vietnam v marcu letos v 25. pehotno divizijo. V borbi s komunističnimi četami blizu Saigona je bil težko ranjen in je preteklo soboto umrl. V tem času hipijev, kričavev, ubežnikov, v tem času, ko tisoče in tisoče mladih ljudi želi zase vso nemogočo svobodo, pa niti s prstom ne želi migniti za osnovno svobodo sočloveka, so zgledi mladih ljudi, kakor je bil Jože Intihar, tiste svetle luči, ki jih vsak narod v duhovni krizi potrebuje. Gotovo je velika tragika, če mora umreti mlad človek, ki je komaj pričel živeti. Se večja pa je narodova tragika, če v času, ko je človekova svoboda mišljenja, govorjenja in delovanja v nevarnosti, nima mladine, ki bi znala ceniti veliko duhovno vrednost svobode in bila obenem prepričana, da more svet priti do miru in sožitja le tedaj, če bo ta duhovna dobrina v dosegu vsakemu človeku in vsakemu narodu. Naj bo velik ali majhen, naj živi na tem ali onem koncu sveta. Nemogoče je ohraniti svobodo zase, če nimamo smisla za svobodo sočloveka, če ne vzdignemo svojega glasu tedaj, ko je svoboda sočloveka teptana in raztrgana. Kaj pomaga se tako velikemu in svobodnemu narodu svoboda, če je z nesvobodo obdan okrog in okrog? Zadušil se bo v tem obroču prej ali slej.

Tako majhen je bil slovenski narod, ki se je upiral rdečim krvnikom v letih revolucije. Danes se taisti, ki so brez sodbe tisoče poslali v smrt, boje svojega prijatelja, ki jih je postavil na oblast. Iz tega naroda, ki mu pred triindvajsetimi leti ni bila dana milost, da bi svobodni svet slisal njegov krik, je izšel Jože Intihar. Rojen v taboriščni revščini, s prvimi koraki na tistih peščenih tleh pred barakami, je prišel v Ameriko star poldrugo leto. Tu je rasel, tu hodil v šolo in vedel je, da svoboda, ki daje kruh duhu in telesu, ne more vekomaj stati brez obrambe in brez žrtve.

Sinovi slovenskih očetov in mater, ki so se upirali komunizmu, dopolnjujejo to borbo na tujih tleh, ker so bili in so še mnogi prepričani, da so duhovne dobrine le za siromake, ki nimajo dovolj materialnega kruha. Velika duhovna kriza, ki danes tare ameriški narod, jasno kaže, da brez močne duhovne sile narod peša in čeprav se koplje v svetnih dobrinah. Revščina rodi silo in upore, toda prav tako presitost telesnih dobrin, če se duha pozabi. Duh je, ki oživlja in poživlja narode. Brez tega duha bo odvzeto žezlo svobodnim rokam.

Slovenski begunski človek, ki je daroval vojaka Žonto na Koreji, dal vojaka Intiharja v Vietnamu, dobro ve, da bodo morda še mnogi, ki bodo morali umreti na isti poti. Gotovo pa ta slovenski človek dobro ve, boljše kakor marsikdo, kaj je svoboda, kaj se pravi za svobodo trpeti, kaj se pravi vse zgubiti, kaj se pravi svoje življenje na novo začeti.

V tej luči gledam mladega slovenskega človeka ne samo jaz, temveč vsi slovenski ljudje in prirečan sem, da ob vsej globoki žalosti tudi Jožetovi starši. Drugi je iz ozke slovenske skupnosti, ki je odšel k vrelcu večne svobode, nov priprošnjik nam vsem, da bi v svobodi ne gledali samo lepoto, odprtost, duhovno silo, ampak da bi se obenem tudi zavedali, da jo je treba braniti, da je treba zanjo žrtvovati več kot samo besede, ki danes polnijo svobodni svet.

Karel Mauser

Mnenja in vesti

iz Železnega okrožja

Piše Andrejček.

Duluth, Minn. — Za "week-end", ki se je začel z dnem 19. malega srpana, dan sv. Vincencija Pav., sem se odločil iti pogledat gori v Keewatin, kaj se kaj počne Kozuharjeva Neža in pa sodraški Anton. Oba sta mi priljubljena znanca, dve dobri pošteni slovenski duši, kakršnih je težko najti. V njuni družbi se človek lepo po domače pogovori in od njiju čuješ sicer preprosto, a pošteno sodbo o raznih problemih, ki obdajajo nas in več ali manj ves svet.

Oba sta stara naseljenca, šla sta skozi trde čase prejšnjih desetletij, v katerih življenje daleč ni bilo tako primerno ugodno, kakor je v sedanjih dneh moderne časa. O tem znata večkrat dosti povedati, da jih je kar zanimivo poslušati. Tako se pogovorimo vsakokrat in izmenjavamo med seboj svoja mnenja in mišljenja o tem in onem.

Ko smo med drugim govorili o žalostnem dogodku, o umoru Bobbyja Kennedyja, je Anton pripomnil:

"Vidita, Amerikanci se radi ponašamo z demokracijo in svobodo. Ampak naša demokracija in svoboda je zelo ozka, kadar govorijo in nastopajo v njenih mejah fanatiki, kakor so taki, ki hočejo nastopati v njenem imenu z revolverji in noži. Taki so nestrpni, fanatiki, ki ne znajo prenesti, da bi kdo svobodno naglašal politične smernice, ki nam niso po volji. Taki ne znajo razlagati demokracije in svobode, ampak jo razlagajo z zločini, z revolverji in noži."

Kar debelo sem gledal Antona, kje je to modro pripombo pobral in jo meni in Neži objavil. Saj je res nekaj čudnega, vsaj z vsemi tistimi, ki take siroke svobode ne morejo prenesti, da bi kdo po svoje naglašal in razlagal nove smernice, zlasti, če se drugi ne strinjajo z njimi. Taki ljudje se niso zrel za demokracijo in svobodo.

Zalostno je le, da takih na svetu nikoli ne zmanjka!

Nato smo se razgovarjali še o drugih zadevah. Največ seveda o bodočih volitvah. Kar zanimalo me je, kako Anton gleda na letošnje volitve. On je mnenja, da je demokratski stranki odzvonilo. Razloge za to je našteval in to kar zanimivo. Navedel je nekaj slučajev iz časov Trumanovega predsednikovanja, nato J.R. Kennedyja in zdaj Johnsonovega. Dopadla se mi je pri tem pripomba, da vsi so hoteli pokazati domovini in svetu, da so poklicani, da bi uredili svet za trajen mir in da bi se narodi ne zatekali več k bombam in da bi le z njimi reševali prepire in spore med seboj. Bolj ko so se trudili o tem nad vse potrebnem cilju za mir, bolj so našli vsespovsod na odpore, med drugimi narodi. To je dokaz, da so Ameriki več ali manj vsi nevoščljivi. Radi od nje le sprejemajo, da bi jih pa kaj gospodarsko ali politično komandirala, to jim ni ljubo. Tega so Amerikanci že sili, zato mislim, da bodo volitve prinesle spremembo."

Takih misli je Anton. Preprosto jih je izrazil, pa precej jedra je v njih.

Tako danes (morda ne vsi, mnogi pa) Amerikanci mislijo in računajo o sedanjih razmerah doma in o naši zunanji politiki. K temu jih navajajo seveda različni razlogi, kot neprestano višanje davkov in druge sitnosti. Tudi o tem mi je prav po domače pripomnil: "Veš, Andrejček, politiki karji so navihani ptici. Kadar jim kaže, ti kak približek na tem in onem polju tako sladko predstavijo in prodajo, da te kar prevzame. Ko pa pridejo v sedlo, ti z drugimi načini vse to o-

prtijo nazaj na tvoja pleča in vse moraš nazaj drago plačati. Ostanke le razočaran in s praznim žepom pred odgovornostmi, ki ti jih z raznimi odredbami naprtijo na pleča. Zastonj ne dobiš nič — oprosti, tudi od politikarjev ne. Vse moraš nekako plačati. Včasih kar po dvojno."

Zopet sem ga debelo gledal — kje danes Anton pobira tako modre? — sem sebe vpraševal. Saj ima v marsičem kar prav, sem sam pri sebi odobral.

Pri tem razgovoru je naju prekinila Neža, ki je začela omenjati, kako se ji vrt letos obnaša in kako kažejo njeni vrtni pridelki. Kar malo nerada sva z Antonom krenila k tem predmetom, pa sva le morala kloniti najini notranji vesti, da je treba tudi ženski spol upoštevati in mu dovoliti besedo, k čemur koli že jo želi izraziti in objaviti. Govorili smo, kako bo z drugimi pridelki, s katerimi bomo založili naše kašče, da bo kaj za podzobe, ko bo nas objemala jesen in za njo dolga ostra zima.

Kar lepo sem preživel končne "dneve tedna" in v ponedeljek, 22. malega srpana, sem odhajal nazaj domov. Po poti sem se spomnil, da je bil 22. dan malega srpana to leto začetek "pasjih dni". Ko sem o tem mislil, sem sam pri sebi ugotavljal, glej, glej, saj letos imamo pa res prave "pasje dneve" v marsičem, v politiki in na drugih poljih. Pa ne samo pri nas, tudi po drugih deželah imajo letos obilo "pasjih dni". Ima jih dolgozoni De Gaulle, ki je delal načrte (baje jih še vedno dela) za "Novo Evropo". Meni, da mu je usoda življenja poverila to nalogo. Nekaj je uspel z reorganiziranjem gospodarstva v zapadni Evropi, da je nastal v njej nekak "sejmiški prostor", po dolenjsko bi rekli, nekaka nova "Evropska Bučka", v kateri so nekoč prodajali najboljše žrebce in bike, zraven pa včasih seveda tudi merjasce, kostrune in kozličke. Dolenjci bodo to primerjavo razumeli, drugi težko, ker "bučk" ni za vsakim vaškim vogalom po svetu. O vsem tem bi vedel več zanimiga povedati tudi prijazni rojak Peter Selak, ki je tam blizu na svet prišel in ga dobro pozna. Če bo na Otoku to bral, pa naj kaj o teh krajih napiše in pove. Mu bomo hvaležni!

Ker sem omenil pasje dneve, naj še omenim, da bodo letos končali v petek, 30. velikega srpana. Do takrat bodo politične konvencije že končale z izbiranjem kandidatov in bodo nam jih predstavili rekoč: Tu imate nove fante. Izbirajte! Kar boste izbrali, to boste imeli! In prvi turek v novembru bomo volili in izbrali. Ker če bomo slabo izbrali, ne bo krivda nikogar drugega kakor nas samih. Imeli bomo, kar bomo izbrali! Zapomnimo si to vsi!

Vse lepo pozdravlja, vse čitatele A.D. po Ameriki in po vsem svetu! Andrejček

Živahna sobota na 'Osmi'

NEW YORK, N.Y. — Včeraj, 24. avgusta, je bilo kar živo v našem srenjskem središču na "Osmi". Dopolodne se je zbralo k pozdravu in sv. maši mariborskega škofa še nekam zadovoljivo število njujorskih pravih Slovencev, čeprav je bil vroč in soparen dan. Popoldne, že v podvečer, pa se je ob poroki srenjčana Maksa Groma zbralo nekaj Slovencev — srenjčanov in prelejšnje število svatov, nekaj ne srenjčanov in nekaj Američanov, ker nevesta Andrea menda izhaja iz angleškega rodu. Ob dejstvu, da se je vsa družba poroki zbrala v cerkveni dvorani,

ni, kjer so imeli svatbo, je bila živahnost na "Osmi" živa kar do poznog-zgodnje ure.

Seveda za srenjo samo je bilo velikega pomena, da je imela priliko pozdraviti mariborskega škofa dr. Maksimilijana Držečnika, ko je na obisku po slovenski domovini v zdomstvu. Obiskal bo namreč v glavnem vsa slovenska naselja po Združenih državah in Kanadi.

V petek je priletel na njujorsko mednarodno letališče Kennedy. Zaradi nekaj zamude so ga tam nekako ob pol petih pozdravili: domači njujorski slovenski župnik p. Rogan in kaplan p. Bertrand, rev. J. Varga iz Clevelanda, ki bo škofov "potni maršal", bridgeportski župnik rev. Hribšek z dvema župljanoma in salezijanec dr. F. Blatnik. Tam ga je pozdravil tudi pisec tega poročila.

Prevzvišeni si je z razglednega stolpa na letališču ogledal njegovo prostranost, obsežnost in razgibanost v prometu. Po ogledu smo se razdelili. Rev. Richard je škofa odpeljal na "Osmo". Čeprav je bil močno utrujen, je takoj v cerkvi opravil sv. mašo. Cerkev je seveda tedaj bila prazna. Ministriral mu je p. Bertrand.

V soboto ob 11. dopoldne je bila napovedana škofova maša za njujorsko slovensko srenjo. O srenjski udeležbi pri maši mi je težko pisati, ker se v meni tepe ta dva občutka: občutek zadovoljnosti z občutkom nezadovoljnosti. Zadnjega hočem utemeljiti s povdarkom na prvem. Kakor je bilo lepo število zbranih srenjčanov v cerkvi; saj nas je bilo poleg pevcev na koru v cerkvi nekaj čez 70. Pa navzlic vsem stvarim, ki govorijo za nekakšno opravičilo, bi nas lahko bilo več — in pravzaprav nas bi moralo biti več.

Samo če pomislim na škofovo pridigo, kako jo je začel, in kako jo je razvil ter končal. Prevzvišeni nas je opomnil na silo blagovesti, ki je živa prav od začetkov slovanskega blagovestništva sv. Cirila in Metoda. In to blagovestništvo je spet tako močno v našem narodu širil sredi prejšnjega stoletja mariborski škof Anton Martin Slomšek. In zdajšnji škof dr. Maksimilijan Držečnik ves izžareva to tisto in pristno blagovest. V njegovih besedah se vernost prepleta z narodnostjo. Narodnost se veže v vernost. Lepo nam je to pokazal z vpletom misijonarstva Barage in s povdarkom pesnikov stihov, da Slovenci zdoma nosimo s seboj tudi domovino. Torej: Koder smo, tam, prav tam z nami mora biti naša domovina, ki se na zunaj odraža v domačem bogoslužju, v domači slovenski besedi in slovenski pesmi.

V govoru in dvorani po maši je to znova še posebej povdaryl. In vprav zategadelj je bil nam vsem takoj naš in domač — in zares, kar v srenjo bi ga sprejeli. Vem, da v svoji ponižnosti bi kar vstopil vanjo in ji govoril o blagovesti, ki naj ljubezen in bratstvo prinaša — tudi do ameriških črncev. Vendar Bog ga je določil, da o tej blagovesti govori večji srenji kot je njujorska — slovenskemu narodu. In lepo nam je v razgovoru v dvorani nakazal, kako doma ekumenska misel krščanskega bratstva praktično pridobiva.

V cerkni dvorani po maši je prevzvišenega najprej nagovoril župnik p. Richard. Na hitro mu je podal sliko začetka in rasti ter obstanka njujorske slovenske fare sv. Cirila.

Ludvik Burger ml. je škofa pozdravil v imenu mladih, ki se zbirajo okoli organizacije SAV. Lizika Ravnikarjeva z bratcem Janezkom, ki sta bila v narodni noši, pa je prevzvišenemu izročila šopek rdečih nageljnov. Kaj mu je pri tem tako ljubeznivo, skoraj na uho pošepetala, pa moje uho ni ujelo.

Upam, da je bilo škofu Držečniku prvo srečanje s svojimi

brati in sestrami iz slovenskega rodu na ameriških tleh prijetno. Naše srečanje z njim je bilo veselo doživetje, njegove besede pa bodo ostale kot sveto napotilo, ki smo ga slišali iz čistega srca pravega blagovestnika iz slovenskega — Maribora.

Tone Osovnik

Slovenski misijon bo pri Sv. Kristini

Glej, stojim pred vrati in trkam. Če kdo sliši moj glas in vrata odpre, bom vstopil k njemu in bom večerjal z njim in on z menoj.

(Razodetje sv. Janeza 3-20)

EUCLID, O. — Ne zdi se mi bolj primerna beseda za uvod, kot je zgoraj navedena, za slovenski misijon, ki ga rev. Joseph Čelesnik, župnik fare sv. Kristine, za Slovence prireja v dneh od nedelje, 15. septembra, do sobote, 22. septembra. Vodi ga bo frančiškanski misijonar rev. Fortunat Zorman OFM, znani religiozni pisec, urednik slovenske revije Ave Maria v Lemontu, Ill. Mislim, da če se kdo količaj zanima za slovensko versko literaturo, mu je to ime že znano. Saj že dolgo vrsto let s polnm prgiščem seje seme božje besede s pisano besedo teden za tednom. V Amerikanskem Slovincu pada v brazde slovenskih izseljencev. Koliko truda, če mesec za mesecem in dolga leta objavlja v reviji Ave Maria sodobne probleme Cerkve. Pred par leti je jasno opredelil s knjigo "Marija v Cerkvi" njeno vlogo in utemeljil nje češčenje, da v jasni luči dojamemo vsebino njegovih globokih razmišljanj.

Kot talentiran religiozni pisatelj, ki bogati naš duhovni obzor, je enako plodovit tudi kot govornik. Kdor ga je imel kdaj priliko poslušati, mi bo pritril — da zna s svojo privlačno besedo osvojiti in pritegniti na predmet, ki ga v govoru podaja. Za en sam primer bi čitatelju svetloval, naj prečita, če ima Koledar Ave Maria (katerega tudi on urejuje) za l. 1968, kjer pod zaglavjem: Oblecite si novega človeka — podaja od str. 65 do 88 tako zgoščeno vsebino, da jo boš težko kje drugje dobil. Nedvomno nam bo tudi v naši fari sv. Kristine njegova beseda enako privlačna.

Res je, da od leta do leta se krog ljudi, ki razumejo slovensko besedo, zožuje. Vendar hvaležni smo župniku rev. Josephu Čelesniku za razumevanje, da v domači govorici od časa do časa (v presledkih 2 let se vrši slovenski misijon) da Slovincem to prilnost. Nedvomno je sedaj v tej fari ogromna večina, ki so samo Amerikanci. Vendar če hočemo biti pravični, se imajo farani naše fare zahvaliti slovenskim faranom, da stoji župnija na tako trdnem temelju, da poseduje to, kar ima — od Slovinccev! Kot dolgoletni farani vemo, s kolikšnimi žrtvami smo — takrat nas je bilo do 80% samih Slovinccev — žrtvovali in zbrali na pobudo (ravno 6 let je, odkar je umrl, 20. avg. 1961) župnika rev. Antona Bombača, da smo kupili 11 akrov zemlje, ki je danes visoke vrednosti, za župnijo, kot pozidali šolo, konvent, župnišče. Vem, da so po drugi vojni, ko se je župnija z novimi družinami pomnožila, dodali svoj doprinos tudi drugi, vendar ostalo bo dejstvo, da je slovenskih katoličanov delo pri fari sv. Kristine bilo izvršeno v prid fari, ki bo še daleč v bodočnost njim v kredit. — Mislim, s tem, če nam župnik daje priložnost slovenskega misijona, ne more nihče od drugorodcev ugovarjati, da se nam daje preveč pozornosti.

Storimo pa tudi mi svoje, ne pustimo, da bodo misijonarjeve besede izzvenele prazni cerkvi. Udeležujmo se redno, da nam bo sv. misijon pomenil to, da nam

bo utrdil smisel življenja.

Smatrajmo, da s tem misijonom On sam stoji in trka, da mu odpremo svoja srca.

Vabljeni ste vsi Slovenci od tu in iz okolice, čeprav morda že leta niste prestopili cerkvenega praga. Dovolj je prostorna naša cerkev, da sprejme vas v svoje prostore. Morda je dvom, nevera, osušila tvojo notranjost: "...da si kakor suha zemlja brez dežja." Se smatraš "srečnega", če ne veš — zakaj živiš? Vedi, da moramo imeti oči vere, ki nad prahom zemeljskih težav vidijo brezmejno božjo ljubezen in moč.

Pred nekaj leti je umrl Jud Franz Werfel, znani avtor knjige "Song of Bernadette", ki je po njej (knjigi) izdelan film, že večkrat izvajan na TV. Še mi je v spominu, kar sem pred 25 leti v knjigi bral. Zanimivo bo to, (če je kdaj konvencional v Kat. Cerkve, ne vem) da kot nekato-ličan toliko pozna katoliško vero, ki je zgostil v knjigi tako do podrobnosti vse okoliščine, ki so v zvezi v Lurdom, da bi mu prisodil, da je duhovnik. Kot v uvodu knjige omenja, jo je spisal, da izpolni zaobljubo, ki jo je napravil v smrtni nevarnosti — takrat, ko je Hitler divjal in moril Jude — Mariji.

V nekem spisu ima izraženo to misel, ki se mi zdi, da je vredna razmišljanja: "Vprašanje vere ali nevere je vprašanje o končnem smislu ali nesmislu vsega. Vera je prepričanje, da ima vse svoj pomen, svoj cilj, da je v ozadju vsega vesolja neki Um, neka Modrost, neka Ljubezen. Nevera je prepričanje, da v ozadju ni nobenega uma, nobene modrosti, nobene ljubezni. Da torej ozadje vsega ni umnost, ampak ne-umnost, slepa sila, divja, neukročena, pošastna bebastva moč, ki se neusmiljeno poigrava z nami."

Ne dvomim, da bo misijonarjeva beseda razpršila tudi tebi to meglo, če hočeš samemu sebi dobro, boš doživel, kar je nekoč Oton Župančič zapisal:

Vse je jasno, duh nam seva, k Bogu pota razodeva.

Misijonski govori bodo ob 7.50 tujtraj in ob 7.30 zvečer. — Odloči se za te dni in pridi.

A. T.

IZ NAŠIH VRST

Toronto, Ont. — Ko sežem v žep, sežem tudi po pero, ne da bi morda zabeležil, koliko sem iz njega izlekel za poravnavo naročnine, pač pa zato, da Ameriška Domovina tudi tokrat, kot vsa prejšnja leta, ponese moje pozdrave širom dežela, potrošča z njimi vse prijatelji!

Preko nedoglednih oceanov in kontinentov Te, dragi prijatelj, pozdravlja njena domača beseda, potom Ameriške Domovine izvezo, kod vse Slovenci živimo.

"Dlje bomo slovensko živeli z njo ob strani, ker nam veliko pove, nas zavedno drami!" — Pa lepe pozdrave tudi vsem, ki bodo te vrstice brali, saj bi ne bilo lepo, če bi kot Slovenci samo spali.

Pozdravov in uspehov uredništvu; od njega truda in skrbri, dolga leta že — daljša leta še — Domovina naj živi!

Stanko Bric

Cleveland, O. — Spoštovani! Priročena je naročnina za celo leto. Ker sem se nedavno vrnil iz obiska Slovenije, si nisem na jasnem, ali je naročnina že potekla ali še ne. Če sem prepoznen, lepo prosim, oprostite.

List dobivam redno in sva ga oba z ženo vesela, ker izveva za novice že takoj naslednji dan. Zato Vam pošiljam \$2.00 za v Tiskovni sklad in Vam želim veliko naročnikov. S spoštovanjem Frank in Rozi Rupert

— Pšenica uspeva in jo sejejo v 48 državah ZDA.

Ob 25-letnici bojev za Turjak

Ponosni grad junaki so branili,
ne grad samo: svoj dom in vero sveto!
Perne, Žuraj, Kadunc in borcev šest sto.
Dojler se niso s kamenjem zrušili...

CLEVELAND, O. — Ponosni grad junaki so branili... Vaški stražarji prelepe, a tiste dni tako krvave Dolenjske. Grad, kamor so se zatekli v trenutku, ko je povsem odpovedalo politično vodstvo in ni manj — voljaško. Dnevi pred italijansko kapitulacijo so zahtevali hitrih in modrih odločitev, pa teh ni bilo. In v tem je resnična tragedija.

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

HELIODYNE CORPORATION

A Division Of KMS Industries, Inc.
HAS POSITIONS IMMEDIATELY AVAILABLE

At The Los Angeles (Van Nuys) Operations:

EXPERIMENTAL PHYSICIST

Ph. D. or equivalent education to perform research in the dynamics and aerothermochemistry of turbulent flows and in high temperature gas kinetics and spectroscopy. Must be able to work with conventional laboratory electronics and optics, and have experience in shock tube, shock tunnel, wind tunnel or water tunnel instrumentation.

THEORETICAL PHYSICIST / FLUID MECHANICIST

Ph. D. or equivalent education to perform research in the structure of turbulent flows, turbulent mixing and reactions in high temperature gases. Should have familiarity with modern theories of turbulence. Background in plasma physics, kinetic theory, stochastic processes and numerics desirable.

To perform studies of wave propagation in plasmas, plasma breakdown; and propagation and scattering from random media. A strong background in classical mathematical physics and some familiarity with numerical computation techniques and Monte Carlo methods desired.

The above skills are to be applied to a continuing activity in re-entry physics.

At The San Bernardino Operations:

PHYSICISTS

APPLIED MATHEMATICIANS

ELECTRICAL ENGINEERS

BS/MS or equivalent candidates should be experienced in flight test data handling and analysis. They must be ready for challenging assignments in the area of radar correlation and analysis required for assessing performance of re-entry penetrations systems.

At The San Diego (La Jolla) Operations:

PHYSICISTS

PHYSICAL CHEMISTS

ELECTRICAL ENGINEERS

APPLIED MATHEMATICIANS

MS, Ph.D. or equivalent education to qualify for work in the theoretical aspects of spectroscopy, plasma physics, equations of state of solids, material properties under stress, re-entry physics and charged particle beams. Related thesis and/or experience in these areas is preferred.

SCIENTIFIC PROGRAMMERS

BS/MS with FORTRAN 11 and IV experience and acquainted with CDC 3600 and 6600 computers.

Bright junior scientists and established senior scientists who are interested in associating with top technical talent and sharing in the financial and technical growth of a skyrocketing, publicly-held young company with potential. Please send resume and salary history (in confidence) to:

Dr. Keith A. Brueckner, Vice President & Technical Director

HELIODYNE CORPORATION

A Division Of KMS Industries, Inc.
7810 Burnet Ave., Van Nuys, Calif. 91405
An Equal Opportunity Employer

(168)

ELECTRICIAN

MICHIGAN CONSOLIDATED GAS COMPANY

has need for electrician to engage in operating, maintaining, repairing and installing electrical systems, controls and equipment.

Must possess journeymens electricians license.

Acceptable for the City of Detroit

Write, wire or call

MR. MORRISON

965-8000, Ext. 2989

EMPLOYMENT AND PLACEMENT

One Woodward Avenue

Detroit, Michigan

An Equal Opportunity Employer

(167)

Mechanics

Truck - Trailer - Tractor

Experience Necessary

Union Wages And Benefits

Write, Wire Or Apply

Akron - Chicago, Inc.

1016 Triplett Blvd., Akron, Ohio

An Equal Opportunity Employer

(168)

HELP WANTED

IMMEDIATE OPENINGS

SUPERVISORS & DEPARTMENT HEAD

Required by Children's Aid Society of the District of Thunder Bay

The Canadian Lakehead is an interesting area with opportunity for outdoor recreation summer and winter; a growing University, excellent schools and churches.

BASIC SALARY — \$9000 for Supervisor

and \$9500 for Department Head.

Salary recognition given for experience.

Applicant must have M.S.W. and experience in

CHILD or FAMILY WELFARE field.

Write or Call: Mr. J. H. Dawson, Local Director

Phone: (807) 344-9124

P.O. Box 27

PORT ARTHUR, Ontario, Canada

(169)

in okrog 500 članov Legij in četnikov. Ko človek danes premišlja, kako je mogoče, da so komunisti to vojaško moč v nekaj dneh takorekoč likvidirali (razen nekaj notranjskih in novomeških skupin) pride prav do istega zaključka, kot je prišel kaplan Malovrh, ko je obsojen čakal na smrt: "Prenehajte z medsebojnimi spori, sicer bodo zahtevali še nove žrtve!" In kako resnično so se njegove napovedi uresničile komaj leto in pol kasneje v Vetrinju in drugod!

Naj citiram izjavo podpolkovnika Dežmana, ki jo je podal ob prihodu v Ljubljano: "Krivdo za padec Turjaka nosimo sami, ker se niso umaknili, ki so bili še čas. Vsak trezen vojak je videl, da Turjaka ni mogoče braniti pred italijanskimi topovi..." "Vsak oficir je mislil po svoji glavi in vlekkel na svojo stran, vse se je presojalo po strankini pripadnosti, ceno za to slepoto pa so plačevali preprosti fantje." (Svoboda v razvalinah.)

Ko se je umaknil Dežman na Zapotok, je ostalo na gradu približno 650 borcev in okrog sto civilistov. Žuraj je bil uradni poveljnik gradu, vidnejši oficirji so bili še: Tone Perne, Franc Kadunc, Jože Miklič, Janez Rogelj, Pograjc, brata Rožanca itd. Važno vlogo so igrali tudi duhovniki, posebno še France Malovrh.

V ponedeljek, 12. sept., se je začela težka borba s Prešernovo brigado na področju grajskega marofa. Stražarji so tu brigado povsem razbili. Šele, ko so partizani pripeljali italijanske oklopnike, topove in italijanske oficirje — strele, ter sklenili obroč okoli gradu, se je začela borba na življenje in smrt. V sredo in četrtek so se vršile težke borbe, partizani so skušali "s premirjem" pridobiti na času in se še bolj približati turjaškim zidovom. V petek so se partizani s podvojeno silo navalili na grad. Italijanski topničarji so neprestano obstreljevali grad z

CHICAGO, ILL.

HOUSEHOLD HELP

HOUSEKEEPER and Caretaker — Exp. Refs. Barrington Area home. Live on premises in own quarters or go.

664-2955 or MO 6-1500, Miss Hildum (168)

CHILD CARE — Middle-aged or elderly lady on pension to care for 2 boys 2 & 3. Rm., board & \$25 wk. Call 235-7284 aft. 5 p.m. (167)

REAL ESTATE FOR SALE

NORTHLAKE — 4 bdrm. 2 baths, cape cod. Full basement, 2 car gar., extras. Nr. everything. \$19,500. By owner 562-6635. (173)

granatami težkega kalibra. Zid za zidom se je podiral, podirali so se stropi, število ranjencev je naraščalo od ure do ure, poveljstvo pa je čakalo in odlašalo z izpadom, dokler ni bilo prepozno. Izdajalec Prajer je vedel, da je izpad ukazan za nedeljo zvečer ("v nedeljo zvečer se prebijemo za vsako ceno"), zato je spustil vrv na južni strani gradu, po kateri so partizani splezali na stolp in prišli branilec takorekoč za hrbet. Vnela se je soba z municijo, bili so brez vode. Grad je gorel in fantje so prosili za vdajo. Pred izhodom so stali italijanski tanki in oklopniki...

Po prisegi: "Če bo sovražnik — naš brat — tudi zdaj kršil dano besedo o amnestiji..." so izobesili dve beli zastavi. Prenehala je borba, začela se je tragedija 19. sept. ob eni in 20 minut popoldne.

USODA PREDANIH: Po "amnestiji" so takoj v gradu pobili 28 ranjencev. V Laščah so ustrelili 9 oficirjev, trije so ušli. Drugi pokolj v Velikih Laščah, v gozdu za železniško postajo — 60 ustrelenih... Kočevski "proces" tretje poglavne tragične slovenske trilogije tistih dni: Grčarice, Turjak, Kočevje. Na tem procesu so komunistični sodniki obsodili 16 ujetnikov na smrt. Pričelo se je pobijanje in uničevanje idejnih nasprotnikov. Ribnica, Kočevje, Jelendol, Mozelj, Rog obtožujejo komunistično Osvobodilno Fronto. V stotine gre število pobitih. Na kočevskem procesu so jih javno obsodili 16, a samo v Jelendolu so domobranci izkopali oktobra 1944 iz treh jam 150 komunističnih žrtev, od katerih jih nekaj čez 110 počiva na pokopališču v Hrvači pri Ribnici. Pa tudi ta grob so komunisti po "osvoboditvi" izravnali z zemljo, da bi tako zabrisali svoj zločin.

Od 650 vojakov in približno 100 civilistov, ujetih na Turjaku, jih je več kot polovica bilo na en ali drug način pobitih v mesecih septembru in oktobru 1943. Danes na Turjaku razkazuje in razlaga poseben "vodč" padca gradu in junaštva Osvobodilne vojske. Ob vprašanju, kaj se je zgodilo s predanimi, vam laže, kot laže vsa osvobodilna borba v Sloveniji in Jugoslaviji: "Izpustili smo jih na svoje domove!" Zakaj komunistični junaki ne upajo povedati, kaj so naredili s svojimi idejnimi nasprotniki? Vas je danes morda sram tako "velikih" dejanj, da ste klali kot pravi blazneži? Kaj je Sv. Urh, tudi če bi bil resničen, kot je prikazan po komunistih, (vemo, da je tudi tu laž in potvarjanje vodilo), kaj je Sv. Urh proti množičnim umorom v Mozlu, Jelendolu, Kočevskem Rogu in drugim množičnim grobovom po slovenski zemlji? Boudite "junaki" tudi zdaj, ali bolje — vsaj enkrat — končno — in povejte svetu, kdo je začel brutalno in krvavo borbo, kdo je pobil skoraj 3000 Slovencev (ne Itali-

janov in Nemcev), preden je počila prva puška slovenskega "be-logardista"?

Laž, potvarjanje sta poleg terorja glavni sili komunističnih sistemov. Prav ista taktika kot pri nas, se danes odigrava na svetovnih forumih — cinizem, laž, potvarjanje, kako lep primer je te dni sovjetski zastopnik pri Varnostnem svetu Jakob Malik! Laži, morda se pa le kaj prime, morda se le najde "koristno" budalo, kot jih med nami ni bilo malo in jih najdemo na žalost še danes!

V teh dneh se bomo spominjali naših fantov, vaških stražarjev in četnikov, ki so pred 25 leti branili resnične postojanke svobode: Turjak in Grčarice, ter za svoje prepričanje tudi umrli. Petindvajset let je od takrat, ko je v tistih lepih, a tako žalostnih septembrskih dneh krvavel cvet slovenske mladine. Morali so pasti, ker je bil tak ukaz Partije in njenih voditeljev. Morali so pasti, da je iz njih krvi pognala roža mogota, ki danes izpreminja obličje in mišljenje slovenskih ljudi, posebno še slovenske mladine. Bog je izbral med njimi svetnike, za katere ni treba šele prositi — svetnike, ki gotovo pri Bogu prosijo za blagoslov zemlji in ljudem, med katerimi so živeli, za katerih svobodo so trpeli in umrli.

Slovinci v svobodni Ameriki se bomo spominjali naših junakov Turjaka in Grčaric v Milwaukeeju v Tivolskem parku dne 31. avgusta in 1. septembra s sv. mašo in spominsko svečanostjo. Prav tako bo clevelandsko protikomunistično društvo Tabor priredilo Spominsko proslavo na Slovenski pristavi dne 8. septembra t.l.

Junaki Turjaka in Grčaric — večna slava Vašemu spominu! M. J.

Kriza ČSR in ZN

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — V palači Združenih narodov bi moral vladati počitniški mir, pa je 21. avgusta kar izginil. Kot v panju je ta dan zažumelo v uradih ZN, ko so prišle prve novice o ruskem vdoru v ČSR. Par sto diplomatov je začelo stikati glave in izmenjavati misli, kaj vse se lahko izcimi iz češke tragedije. Vse oči niso bile obrnjene na Varnostni svet, — saj so vsi vedeli, da je brez moči kot zmeraj v podobnih mednarodnih krizah — ampak v Prago.

Novice iz Prage so na diplomate vplivale zelo različno. Kar je bilo diplomatov iz res svobodnih držav, so vsi brez izjeme obsojali rusko politiko. Obsojala jo je tudi Albanija, v nevtralnih državah je bilo pa lahko opaziti nemir. Proti ruski politiki so bile tiste države, ki iz Moskve ne pričakujejo nobene pomoči ali ki je ne dobivajo. Vse druge to-morilsko borbo, kdo je pobil skoraj 3000 Slovencev (ne Itali-

med Moskvo in Prago. Tako so skušeni diplomatje hitro vedeli, kje in zakaj ima Moskva še nekaj vpliva.

Niso pa svoje zaskrbljenosti mogli skrivati ruski diplomatje. Zavili so se v molk in omejili svoje besede na uradne komunikacije. Seveda so dosledno branili uradno stališče, toda niso hoteli debatirati o njem. Boljše volje so postali šele proti koncu tedna, ko se pogajanja med Brežnjev in Dubčekom niso razbila. To jim je dalo novo upanje, da bo kriza hitreje končana, kot je kazalo v začetku tedna, ko so zvedeli, da je češka delegacija odpotovala domov — v polnem številu in pri polnem zdravju in — svobodi gibanja.

Peiping bi rad hujskal komunistične režime

PEIPING, Kitaj. — Kitajska vlada ni samo ostro obsodila ruski "fašistični" vdor v Čehoslovaško, je začela takoj tudi akcijo, da pridobi rdeče evropske satelitske režime za sebe. Akcija bo ostala brez uspeha, ne samo radi tega, ker je vrhunec rusko-čehoslovaške napetosti že za nami — vsaj začasno —, ampak tudi zato, ker je kitajska propaganda proti Moskvi skrajno neokusna in ponavljajoč očitke, ki se celo Ulbrichtu, Gomulki in Živkovu zdijo nesmiselni.

Cisto drugače je Peiping postopal 1. 1956. Takrat je res spretno intrigiral proti Kremlju in poslal celo svojega ministrskega predsednika Ču En-laja v Evropo na obiske v satelitskih prestolnicah. Čuenlajeva pot je pridobila Kitajcem mnogo prijateljev v Srednji Evropi. Ves ta uspeh je uničil Mao, ki je po vrnitvi Ču En-laja začel divjo gonjo proti Kremlju, ki se je zdela pretirana vsem komunistom.

Titovi polki na vajah!

BEograd, SFRJ. — Po Beogradu se je zelo hitro raznesla vest, da so jugoslovanske čete "odšle na vojaške vaje". Vladni krogi niso zanikali teh vesti, toda niso dali nobenih podatkov o vajah. Trdili so samo, da vaje niso ničesar izrednega, ker se vsako leto vršijo v teh tednih. Seveda se uradni krogi radi bahajo, da bi se sami lahko branili brez vsake tuje pomoči, ako bi jih kdo napadel.

Tisti, ki jih poznajo, so pa hitro opazili, da so titovci postali zelo nervozni, ko se je po Evropi raznesel glas, da misli Moskva poslati svoje divizije tudi v Romunijo. Zato so v Beogradu prepričani, da je Tito svetoval Ceausescuju v Vršču, naj ne dovoli romunskim časopisom, radiu in televiziji, da bi kritizirali preostro rusko politiko. Tudi jugoslovanska kritika je postala umerjena, pri tem pa ni menjala svoje obsodbe ruskega vdora v ČSR.

Cigarete s filtrom omejujejo nevarnost raka?

BUFFALO, N.Y. — To sta zopet ugotovila zdravnik Bross in Gibson na nekem znanstvenem zavodu v Buffalo, N.Y. Nabrala sta po 974 pacientov, ki so kadili cigarete s filtrom, in ravno toliko pacientov, ki so kadili navadne. Dognala sta, da je pri tistih kadilcih, ki kadijo cigarete s filtrom, nevarnost raka manjšana za 60%.

Seveda so se oglasili takoj ne-verniki Tomaži in trdili, da je bila preiskava sicer temeljita in nepristranska, toda navezana na preveč pogojev, ki se v vsakdanjem življenju le redko pojavijo vsi skupaj.

Vpisi novorojencev

WASHINGTON, D.C. — Pred letom 1910 je imelo samo 13 držav Unije zakon o obvezni prijavi in vpisu novorojencev.

Francozi bodo imeli že v nekaj letih rakete z vodikovimi glavami?

PARIZ, Fr. — Preskus prve francoske vodikove bombe preteklo soboto na Fangataufa laguni v Južnem Pacifiku je po besedah francoskega vojnega ministra P. Messmerja popolnoma uspel. Minister je trdil, da je bila eksplozija še enkrat močnejša, kot so jo poročila cenila, torej nekako za 100 bomb, ki je padla na Hirošimo.

P. Messmer je dejal, da je bila eksplozija zelo "čista" in da je bilo že nekaj ur po njej varno obiskati laguno. Vodikovo bombo so eksplodirali eno tretjino milje od tal.

V nekaj letih bo imela Francija vodikove bombe že pripravljene za glave strateških raket, je napovedoval vojni minister Pierre Messmer.

Pinije v nevarnosti

Ogroženi so pinijevi gaji vzdolž francoske sredozemske obale in vse do srednje Italije.

Izvedenci so mnenja, da bo to drevje kmalu uničeno, če ne bodo našli uničevalnega sredstva. Za gosence (Matsococcus), najhujše zajedalke na pinijah. Drevesa so zaradi le-teh tako oslabljena, da drugi insekti potem zlahka opravijo svoje uničevalno delo.

Moški dobijo delo

Iščemo pomočnike

za vlivanje kalupov v železniškem oddelku. Vse zмене, Basic Aluminum Casting Co. 1325 E. 168 St. pri Saranac Rd. severno od St. Clair. (170)

Ženske dobijo delo

Female Help Wanted

Kitchen Help Wanted

Morning and afternoon

Waitress Wanted, also.

SORN'S RESTAURANT

6036 St. Clair Avenue

EN 1-5214

(x)

Wanted Counter Girl

From 4:00 p.m. on, full or part time. Must be 21 or over. Call HE 1-5254 in the morning or EN 1-8864 in the afternoon. (x)

MALI OGLASI

V najem

Oddamo 2 stanovanji, 5 sob vsako, na tretjem, ena \$50, ena \$65. Kličite 381-5158. (x)

V najem

Lepo 5-sobno stanovanje na 1260 E. 71 St. zgoraj. Najemnina \$75.00, vključno plin. Kličite 431-0866 ali 431-4558. (168)

Naprodaj

Hiša 6 sob, na novo karpetirana, nova zimska okna in nadoknice, polna klet, garaža za tri avtomobile, na Ormiston Ave., blizu E. 200 St. Kličite 486-8981 ali 481-1196. (168)

V najem

Oddamo 6 sob na E. 74 St., blizu St. Clair Ave., samo odslim, spodaj. Najemnina \$75. Kličite 432-1038. (168)

V najem

Lepo 4-sobno stanovanje spodaj se odda dvojici srednje starosti. Po želji garaža. Blizu Sv. Vida. Kličite HE 1-3489. —(168)

Hiša naprodaj

2-družinska, 5-5, na Edna Ave. Dajte ponudbo. Kličite RE 2-7264 ali RE 1-2317.. —(168)

Hiša naprodaj

V fari Marije Vnebovzete, 15611 School Ave., za 2 družini, 4-4, na novo barvana znotraj in zunanaj. Kličite 541-7011. (16,21,23,29 avg)

2 hiši naprodaj

Ena enodružinska, druga dvodružinska, na 1221 E. 60 St. Kličite EN 1-2960. —(169)

ŠE VEDNO SE SVET ZANIMA ZA NJU — Vojvoda in vojvodinja Windsorska se zadovoljno smejeta za fotografa na ladji United States na poti v Evropo.

D. RAULJEN:

Mrtvi ognjenik

Na vsak kilometer nove slike, taborišča, počivajoči oddelki, ki morajo na dolgo pot v noč, pasjoča se živina, baterije topov, zakritih z vejami; nad njimi so drevesa še gola iztezala v zrak dolge košene roke, kakor da prosijo prizanašanja S hribovja so se zgrinjale sence po ozkih dolinah Črna grabna. Spet pred gostilno gruča vojakov, v gostilni hreščeča pesem harmonike. Nikoli ni bila harmonika Mirtu kaj prida pri srcu, zateglo vpijoča ga je vselej neprijetno dražila. A ta dan ga je podžigala. Ko sta s Kobetom hitela dalje, si je začel požvižgavati in peti. Na trojanskem klanecu sta postala, da si odpočije upehani motor. Mrak je legel, zasvetili so se ognji. Kaj je vojaku lepše, kakor kramljati in prepevati ob ognju! Mirt je s pogledom na široko objemal pokrajino, ki mu je bila posebno draga. Nekoč v počitnicah je tod pešal v Ljubljano in tisti zlati dan, ko se mu je od tod odprla ta široko vzvalovana pokrajina, mu je ostal trajno v spominu. Pravljeno lepo je bilo in večkrat si je mislil: če bi bil še otrok in bi mu rekli, naj gre iskat Trnjudico, tod bi jo iskal, tu nekje bi jo našel.

Se sta se ustavljala na poti, saj Kobe ni tajil, da je dobro nakupil. Naj hudič vzame vse skupaj, je že nekoliko vinjen rentail, ko je vnovič ustavljal pred gostilno in naročil cel liter. "Pij, na! In prigrizni!" je ponujal. "Domov bi te povabil čez noč, pa saj ne vem, če ne bi ti, bahač, spet odbil. Sploh pa, kar odkrito bom povedal: Lili je divja nate! Tako se je jezila, ker je nisi maral portretirati, da na jesen sploh ni hotela v Ljubljano na univerzi, marveč se je odločila za Beograd, za medicino. Vidiš, Mirt, pa bomo imeli padarja pri hiši."

Potem je spet zapodil avto, da so ga še pogosteje ustavljale straže. Bila je že trda noč, ko sta zavila v domači trg. Mirt se je hotel posloviti, a Kobe je branil: "A, čakaj, samo v garažo zapeljem, potem še stopim s teboj." Ko je opravil, je prijel Mirta pod pazduho in ga pope-

izgubi megla, kadar posije sonce.

"Zdaj bi imele žalik-žene koga ljubiti!" se je zasmejal Mirt, ko se je pogovarjal z vojaki. "Danes bi jih mi priklicali, če bi jih še kaj bilo, ne?"

"Se sto hudičev bomo videli namesto njih!" je grobo napovedal narednik.

Mirta je minila poezija, zavel se je resnosti, skočil pokonci in že je bil vod spet na pohodu. Na levi, glej jo, Artnikova domačija. Toda vod je moral čez seno-žeti na desno, k velikemu kmetu Senovršniku.

Do nadaljnega povelja so ostali tu, bilo je na podu sena in slame, še več pa je bilo prostora pod orjaškim kozolcem, ki so ga spremenili v pravcato trdnjavo. Tu je bila v rezervi tudi baterija gorskega topništva, z njo oddelek strojnic in nekaj prateža. Začelo se je življenje, ki ni bilo brez mika in vsebine. Dnevi cvetnega tedna so bili sihi, enolični, vendar polni nepetosti in pričakovanja. Tisti, ki so prihajali s postojank na meji, so pripovedovali, da je še vse

mirno, le ponoči da tu in tam oživijo sence in kdaj pa kdaj odjekne strel.

V soboto popoldne je priobantil do Senovršnika sosed Artnik. Rosilo je, vojaki so polegali, Mirt je v hiši s tovariši metal kvarte in pravkar lovil pagata, ko je čul Artnika hru-meti v veži:

"Da bi vas divja jaga odplavila!... Oho, Mirt, gromska potjata, kje si se pa ti vzela!" se je začudil, ko mu je stopil Mirt naproti. Pomeril ga je Artnik s pogledom od glave do pete. "Ni kaj reči, kar zal si!" A že je spet prišel kleti. Sena so mu bili porabli tisti, ki so tam mimo gnali konjiče z brizgalkami, mitraljezi. In deklet mu vojska ne pusti v miru, ne na domačiji, ne po kajžah. "A seveda," je pristavil, "babe pa tudi nore na vojaško kamižolo, sam hudik vedi, takega še ni bilo... Da bi vas vse skupaj zlodej potrl!"

S hudo pritožbo je prišel Artnik in bilo je treba zaslišati njegove težave. Za mizo so ga posadili. Sosed Senovršnik, ki je bil vse te dni prav tako nasršen

in je vsepovsod prežal kakor razdražen gad, je brž stopil po hruševca. S sosedom sta se sicer dan na dan gledala s hriba v hrib, obiskovala sta se pa le redko, bahaštvo jima ni dalo. Eno jima je bilo skupno: počutila sta se vzvišena nad vsem, kar jima ni bilo ravno, prav posebno pa nad dolinci in nad vsem, kar je prišlo iz mesta. Na vojsko sta bila zadnji čas divja: vzrokov za to sta imela, kakor se je pokazalo v pogovoru, dovolj. Njuna samostojnost in nedotakljivost je bila hudo prizadeta, čeprav je bila škoda majhna in kmalu poravnana. Ob hruševcu sta slednje sprevidela. Ko se je Artnik pozno popoldne poslovil, je menil: "Takšne gade bi jaz moral imeti pod streho, kakršne imaš ti, Senovršnik, pa ne bi nobene bleknili. Alo, Mirt, z mano pojdi, tu si jim odveč!"

Prav tisto popoldne je bil Mirt prejel povelje, da pride čez noč svoj vod v postojanke onkraj Smrekovca. Lahko se je zanesel na narednika, da bo opravil, kakor je naročilo povelje, sam pa se je odločil, da se

čez noč pomudi pri Artnikovih in se zjutraj javi četnemu poveljniku, Stanetu Grozdu. Nobena znamenja niso ta večer kazala, da se bliža ura odločitve. Z Artnikom sta stopala pod večer v globel. Minila ju je medsebojna nezaupljivost. Mirt je prijetno čutil, da ga Artnik nekam više ceni, da ga obrajta kakor moža, ne več kot brezposelnega študenta, ki ni ne krop ne voda. Zdaj tule, zdaj tam je Artnik pobrkjal s palico, odbil s steze suho vejico, koračil pa je po strmi poti nizdol še vedno vzravnam in čvrst. Mirt je stopal tik za njim, da je lovil njegove sočne besede. S hojo se je Artnik ogrel. Ko se jima je z jase, kjer sta za nekaj trenutkov postala, posebno lepo pokazala domačija pod Smrekovcem, je Artnik dvignil palico proti nji:

"So me pestili že razni hudiči in razne tegobe — kaj me ne bi, če je sam krvni brat izdajalski potepin. Toda mene tudi kanoni ne bodo pregnali. Bajto lahko porušijo, zemlje ne bodo raznesli. Bomba trešči, lahko tudi ubije, toda zemlja ostane. Mar

ni tako, Mirt?... Pa ti, ki si v šolah bil, ali te je kaj navezala zemlja, ali pa si kar tako, dejal bi, ciganski, ki mu je vseeno: danes v tej kolibi, jutri drugod pri ognju?"

"Ne tako," je smeje se odvrnil Mirt. "Tudi moj rod je izšel od tod. Vem, da se dobra kri dolgo drži in se še v pozne potomce čista pretaka, če je ni kdo oskrnil. Marsikaj se je v mojem rodu izmaličilo in pohabilo. O sebi pa vem, kako sem na zemljo priklenjen. Kdaj sem to najživeje začutil? Artnik, tiste lepe dni, ki sem jih preživel pri vas na Smrekovcu!"

Stari lisjak, ki je nadaljeval pot v globel, je naglo zadržal korak, se obrnil in pogledal Mirta izpod košatih obrvi: "Povedati znaš, fant! Prekanjen, kakor si, bi moral za advokata, graščino bi si postavil! Naj ti vrnem, kakor si posodil: očeta tvojega in mater sem rad imel; človeka, kakršnih zlepa ne najdeš v dolini. Prej si prav povedal, še se je v obeh pretakala žlahta, stara kri. A tvoj brat—" (Dalje prihodnjic.)

NOW!

two more to pour

8 kanglic v enem novem zavitku

- Se hitro ohladi
- Edini ameriški v ognju varjeni okus
- Vse je na višku, le cena ne.

Stroh's

BEER

PREKO STO LET ZADOVOLJSTVA.

NA SPREHOD — Walter in Marica Zapashy na sprehodu s svojim "ljubčkom", ukrotenim tigrom Tajfun v Vladivostoku na Daljnem vzhodu Sovjetske zveze.